

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 606
van **LUDWIG VANDENHOVE**
datum: 11 februari 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Waterfactuur - Rioleringskosten

De gemiddelde waterfactuur steeg de voorbije jaren jaarlijks met ongeveer 4%. Van die factuur gaat ongeveer 39% naar de levering en het verbruik van drinkwater. 34% van de factuur is voorbehouden voor de afvoer van afvalwater via de riolering. En 27% is bestemd voor de zuivering van dat afvalwater.

Een Pano-reportage van november 2020 toonde echter aan dat ongeveer 400.000 Vlaamse huizen geen aansluiting op de riolering hebben. Het afvalwater wordt daar bijgevolg niet afgevoerd of gezuiverd. Nochtans betalen alle Vlamingen, ook de mensen zonder riolering, voor rioleringskosten via de waterfactuur.

1. Vindt de minister het eerlijk dat Vlamingen zonder aansluiting op het rioleringsnetwerk door de waterfactuur toch betalen voor rioleringskosten?
2. Ziet de minister mogelijkheden om een eerlijkere verdeling in de riool- en waterzuiveringsbijdrage in de factuur te krijgen? Zo ja, welke?
3. Heel wat burgers met waterputten gebruiken regenwater voor de werking van toilet en wasmachine. Ook dat water dient afgevoerd en gezuiverd te worden, maar wordt niet verrekend in de factuur. Een prosumententaks op het verbruik van dat water biedt mogelijk een oplossing.

Ziet de minister mogelijkheden in een prosumententaks voor waterputbezitters? Erkent de minister dat deze taks kan leiden tot een daling van de gemiddelde waterfactuur?

ANTWOORD

op vraag nr. 606 van 11 februari 2021

van **LUDWIG VANDENHOVE**

1. De saneringsbijdragen die geïnd worden via de waterfactuur zijn solidaire bijdragen. Dit wil zeggen dat de watermaatschappij deze kan innen ongeacht of er al dan niet op dat moment gebruik wordt gemaakt van de infrastructuur. Die solidarisering binnen het werkingsgebied van de rioolbeheerder is nodig. U weet dat rioleringsprojecten heel veel geld kosten en dat de rioolbeheerder met verschillende partners moet afstemmen en samenwerken om de hinder voor de burger tot een minimum te herleiden. Beide factoren leiden er toe dat het lang kan duren vooraleer er riolering komt in een bepaalde straat, waardoor de burger in die, vaak lange periode, betaalt voor riolering die er nog moet komen. Met de beschikbare middelen kan de rioolbeheerder binnen zijn werkingsgebied een investerings- en onderhoudsplan opmaken. Het is financieel en praktisch onhaalbaar om overal waar nog geen riolering ligt de straten open te leggen. De rioolbeheerder moet dus prioriteren. Dit wil niet zeggen dat de rioolbeheerder de niet gebruikte middelen voor andere zaken mag gebruiken. De wet is daar zeer duidelijk in, de saneringsbijdragen mogen enkel voor rioleringsactiviteiten aangewend worden. Middelen die niet onmiddellijk opgebruikt kunnen worden, moeten gereserveerd worden voor toekomstige rioleringsprojecten. De VMM ziet toe op de correcte aanwending van de middelen.
2. Indien u bedoelt dat er bij de aanrekening een onderscheid moet gemaakt te worden tussen huizen/gebouwen waar er al dan niet riolering ligt, lijkt het me niet aangewezen om nu te gaan snoeien in de middelen die broodnodig zijn om de reductiedoelstellingen te halen tegen 2027. Er is in het verleden in vele gemeenten een grote achterstand opgebouwd wat riolering betreft. Riolering is politiek nooit een populair item geweest, maar komt nu gelukkig steeds meer op de voorgrond. Sinds de invoering van de integrale waterfactuur is er reeds veel vooruitgang geboekt, maar het klopt dat er op vele plaatsen nog heel wat werk te verrichten is. Vandaar dat we de beschikbare en gereserveerde middelen zo snel mogelijk moeten omzetten in rioleringsinfrastructuur, te beginnen met de projecten die ecologisch het meest renderen.

Na de invoering van de uniforme tariefstructuur voor gans Vlaanderen in 2016 heeft de VMM in opdracht van de minister een evaluatie uitgevoerd, die ook werd besproken in de commissie leefmilieu. De resultaten van dat onderzoek toonden aan dat wijzigingen aan de structuur op zich niet acuut zijn, maar wél dat minstens de afschaffing van de korting per gedomicilieerde op het vastrecht wenselijk is.

Ik wil er ook nog eens op wijzen dat sinds de reorganisatie van de watersector in 2005, het Vlaams Gewest jaarlijks een substantiële bijdrage levert in de kosten van zowel zuivering als inzameling van het afvalwater, net om de waterfactuur redelijk en betaalbaar te houden voor de burgers en bedrijven. Voor de zuivering voorziet het Vlaams gewest in een werkingstoelage. Dit wil zeggen dat grofweg 1/3 van de zuiveringskosten niet op de waterfactuur terecht komen. Op gemeentelijk vlak zijn er de subsidies en het Lokaal Pact. Beiden samen vertegenwoordigen de helft van wat de gemeentelijke saneringsbijdragen jaarlijks opbrengen.

3. Het aandeel dat de burger betaalt in de kosten voor afvoer en zuivering van het afvalwater, worden aan hem aangerekend in functie van het gebruik van drinkwater.

De invoering van een aparte en vermijdbare component voor het gebruik van regenwater zou dit effect kunnen neutraliseren. Gemiddeld zal de integrale factuur weliswaar niet dalen (gezien de totale kosten gelijk blijven), maar de componenten drinkwater en zuivering zullen beter in verhouding zijn tot de kosten die ervoor gemaakt worden. Er moet dan immers wel voor gewaakt worden dat de burgers en bedrijven niet ontmoedigd worden om regenwater te gaan hergebruiken. De pistes van een vermijdbare aanrekening of kortingen bij infiltratie in de eigen tuin moeten in dat scenario zeker mee in beschouwing worden genomen. Zoals we ook opgenomen hebben in de Blue Deal, onderzoeken we de haalbaarheid en randvoorwaarden van een infiltratiebonus.

Een hemelwaterput is belangrijk zowel om ons te beschermen tegen wateroverlast als om ons drinkwaterverbruik te beperken en zo waterschaarste te helpen voorkomen. Een hemelwaterput steken is een aanzienlijke investering, waarvoor we als Vlaams gewest geen subsidie voorzien. Een "prosumementaks" voor hemelwaterputten die u voorstelt, zou dan ook ontradend werken om een hemelwaterput te steken. Ik heb geen plannen om een dergelijke taks in te voeren.